

Załącznik

do Uchwały Nr XXII/436/12

Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
z dnia 17 grudnia 2012 r.

**Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
na rok 2013**

**DĄBROWA
GÓRNICZA**

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013 dla Dąbrowy Górniczej

Spis treści

strona

I.	Wprowadzenie	3
II.	Podstawy prawne	3
III.	Diagnoza lokalnych problemów	4
IV.	Zasoby	5
V.	Grupa docelowa	5
VI.	Priorytety, cele i zadania	5
VII.	Obszary i kierunki działań	6
VIII.	Planowane działania	8
IX.	System monitoringu i ewaluacji Programu	13
X.	Zasady finansowania Programu	13
XI.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	13

I. Wprowadzenie

Podstawą prawną działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, z późn. zm.), która w art. 1 ust. 1 określa obowiązek organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 i 2 *Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Realizacja tych zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy.

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych
- 4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 cytowanej wyżej ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z treścią ustawy istnieją dwie podstawowe formy planowania, organizowania i finansowania działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Pierwsza to działania administracji szczebla centralnego i wojewódzkiego ujęte w formie Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, druga to działania samorządów gminnych ujmowane w formie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W myśl powyższego, opracowany zostaje corocznie dla Dąbrowy Górniczej Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który ma na celu poprawę jakości życia i stanu zdrowia mieszkańców i określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu.

II. Podstawy prawne i dokumenty korelujące z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2007 r. Nr 70, poz. 473, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015.
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w latach 2006-2020
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Dąbrowy Górniczej na lata 2010 – 2015
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Dąbrowy Górniczej na lata 2011-2015
- Strategia Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2020
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Dąbrowie Górniczej na lata 2012-2014

III. Diagnoza lokalnych problemów

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok opracowany został na podstawie sporządzonej w 2012 roku lokalnej diagnozy w zakresie zagrożeń patologiami społecznymi na terenie Dąbrowy Górniczej, wykonywanej systematycznie co dwa lata oraz propozycji zadań pochodzących od instytucji, organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, zaangażowanych w sprawy związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

W związku z powyższym program ten stanowi kontynuację dotychczasowych zadań z obszaru przeciwdziałania alkoholizmowi, realizowanych w Dąbrowie Górniczej od 1998 r., zgodnie z treścią *Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*, w tym działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych, skierowanych do wszystkich mieszkańców miasta, a przede wszystkim do dzieci i młodzieży oraz do ich rodziców, opiekunów i wychowawców.

Znaczna część zaplanowanych działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, promocji zdrowego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania wolnego czasu bez alkoholu i innych używek, realizowana będzie wspólnie z zadaniami dotyczącymi przeciwdziałania narkomanii, zaplanowanymi do realizacji w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na 2013 rok.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok, w obszarze profilaktyki i przeciwdziałaniu uzależnieniom, jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Dąbrowy Górniczej na lata 2011-2015, a także Gminnym Programem Wspierania Rodziny w Dąbrowie Górniczej na lata 2012-2014, a zadania w nim ujęte inicjowane są przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W tym obszarze działań Gmina Dąbrowa Górnicza należy do Ogólnopolskiej Sieci Gmin Wiodących i Dużych Miast (certyfikat Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych od 2003 roku).

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zgodnie

z ustawowym umocowaniem, ma charakter dokumentu rocznego. Okoliczność ta nakazuje opierać planowane w nim działania/zadania na podstawach finansowych określonych w budżecie miasta przyjętym na dany rok oraz na istniejącej infrastrukturze instytucji, organizacji i podmiotów, które są w stanie zapewnić realizację przyjętych zadań i priorytetów.

W niniejszym Programie spełniony jest również postulat tworzenia gminnych programów, jako programów interdyscyplinarnych, łączących wiele rozmaitych usług i działań. Działania te skierowane są na łączenie motywacji do przeciwstawienia się uzależnieniom i przemocy w rodzinie z szansą na integrację społeczną i zawodową oraz zdobywanie umiejętności asertywnego zachowania.

W celu lepszej oceny skuteczności i efektywności realizowanych działań pomocowych, informacyjnych i terapeutycznych, założono wykonanie ewaluacji programu (oceny jego wykonania) poprzez badanie wskaźników osiągnięcia celów. Wyniki ewaluacji oraz inne zgromadzone w trakcie bieżącego roku dane, zostaną wykorzystane do opracowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w kolejnych latach.

IV. Zasoby

Realizatorami i współrealizatorami zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok są :

- NS ZOZ Przychodnia „Merkury” Sp. z o. o. Poradnia dla Osób Uzależnionych od Alkoholu, Dąbrowa Górnicza, ul. Adamieckiego 13
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Dąbrowa Górnicza, ul. Skibińskiego 1
- Komenda Miejska Policji, Dąbrowa Górnicza, ul. Piłsudskiego 11
- Straż Miejska, Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 21
- Sąd Rejonowy, w tym Kuratorska Służba Sądowa, Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 23
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 21
- Pałac Kultury Zagłębia, Dąbrowa Górnicza, ul. Plac Wolności 1
- Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza, Dąbrowa Górnicza, ul. Szpitalna 13
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Dąbrowa Górnicza, ul. 3-go Maja 22
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Będzin, ul. Kościuszki 58
- wydziały Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej
- szkoły, placówki oświatowe i kulturalne
- lokalne instytucje oraz organizacje pozarządowe zajmujące się problematyką uzależnień, wspierania osób i rodzin z problemem uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie

V. Grupa docelowa

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy Dąbrowy Górniczej, a w szczególności:

- dzieci i młodzież szkolna
- rodziny osób z problemem alkoholowym
- osoby uzależnione od alkoholu i osoby pijące nadmiernie

VI. Priorytety, cele i zadania

Priorytetem jest poprawa stanu zdrowia mieszkańców Dąbrowy Górniczej poprzez przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania oraz uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, profilaktyka i edukacja mieszkańców oraz poprawa sytuacji rodzin z problemem alkoholowym i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, a także zwiększanie bezpieczeństwa w mieście w kontekście powiązań z problemem alkoholowym.

Cel strategiczny (główny) to:

Zapobieganie powstawaniu nowych i ograniczanie już istniejących problemów alkoholowych, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, poprzez uruchomienie niezbędnych lub już istniejących zasobów oraz promowanie pozytywnych postaw społecznych ważnych dla profilaktyki w zakresie uzależnień i zjawiska przemocy w rodzinie.

Osiągnięcie wyznaczonego celu strategicznego możliwe będzie poprzez realizację celów

szczegółowych, w oparciu o zadania określone w/w ustawą, z uwzględnieniem lokalnych priorytetów oraz obszarów działań, a także grup docelowych, do których działania te są kierowane:

Zadanie I:

Zwiększanie społecznej świadomości wśród mieszkańców, poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz wynikających z tego konsekwencji zdrowotnych, społecznych i finansowych dla poszczególnych osób, rodzin i całej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem skutków spożywania alkoholu przez dzieci, młodzież oraz kobiety w ciąży.

Cele szczegółowe:

- 1) *Zwiększać społeczną świadomość wśród mieszkańców, poprzez promowanie zdrowego stylu życia oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, a także ograniczać i zapobiegać występowaniu ryzykownych skutków nadużywania alkoholu nie tylko przez osoby dorosłe, ale przede wszystkim przez kobiety w ciąży oraz dzieci i młodzież, ze szczególnym uwzględnieniem roli sprzedawców napojów alkoholowych.*
- 2) *Stwarzać dzieciom i młodzieży możliwości dokonywania zdrowych wyborów życiowych bez alkoholu i innych używek, w tym m. in. zapewniać alternatywne formy spędzania wolnego czasu oraz umożliwiać zdobywanie umiejętności asertywnego zachowania.*
- 3) *Zapewnia*
- 4) *personelowi pracującemu w obszarze uzależnień, możliwości edukacji i podnoszenia kwalifikacji oraz umiejętności specjalistycznych, w tym zdobywania wiedzy merytorycznej i metodycznej, niezbędnej do realizacji zadań.*
- 5) *Tworzyć i zabezpieczać podstawowe warunki lokalowe, techniczne i materiałowe, jako zaplecze niezbędne do realizacji zadań.*

Zadanie II:

Zapewnianie właściwej pomocy psychospołecznej i prawnej członkom rodzin, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności pomocy i ochrony przed przemocą w rodzinie.

Cel szczegółowy:

Zwiększać dostępność i skuteczność działań informacyjno-prawnych, pomocowych, programów terapeutycznych dla członków rodzin, w tym szczególnie dla dzieci i młodzieży oraz procedur interwencyjno-korekcyjnych wobec osób nadużywających alkoholu.

Zadanie III:

Zapewnianie właściwej pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej osobom uzależnionym od alkoholu, członkom ich rodzin oraz osobom doznającym przemocy oraz osobom stosującym przemoc.

Cel szczegółowy:

Zapewniać dostępność pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, członków ich rodzin, a w szczególności dla osób doznających i stosujących przemoc, w oparciu o najnowsze strategie i metody.

Zadanie IV:

Podnoszenie skuteczności działań instytucji, organizacji pozarządowych, ruchów samopomocowych i osób fizycznych, poprzez współpracę i wspomaganie ich działalności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Cel szczegółowy:

Podnosić skuteczność działań służb pomocowych poprzez rozwijanie współpracy, wspieranie i wspomaganie tych służb, w tym: instytucji, organizacji pozarządowych, ruchów samopomocowych i osób fizycznych, promujących inicjatywy służące zapobieganiu lub ograniczaniu szkód powodowanych przez alkohol.

VII. Obszary i kierunki działań

Powyższe cele będą realizowane w następujących obszarach:

- 1) **Profilaktyki i edukacji publicznej**, w tym:
 - **profilaktyki uniwersalnej** - adresowanej do całej populacji
 - **profilaktyki selektywnej** - adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z piciem alkoholu, np. dzieci z rodzin z problemem alkoholowym
 - **profilaktyki wskazującej** - skierowanej do grup lub osób szczególnie zagrożonych rozwojem uzależnienia lub wystąpienia innych problemów, np. osób pijących ryzykownie - szkodliwie
- 2) **Terapii, leczenia i rehabilitacji** adresowanej do osób wymagających specjalistycznej pomocy w związku z nadużywaniem alkoholu
- 3) **Pomocy psychospołecznej i prawnej**
- 4) **Monitorowania lokalnego rynku alkoholowego**

Cel strategiczny (główny):

Zapobieganie powstawaniu nowych i ograniczanie już istniejących problemów alkoholowych, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, poprzez uruchomienie niezbędnych lub już istniejących zasobów oraz promowanie pozytywnych postaw społecznych ważnych dla profilaktyki w zakresie uzależnień i zjawiska przemocy w rodzinie.

Zadanie I:

Zwiększanie społecznej świadomości wśród mieszkańców, poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz wynikających z tego konsekwencji zdrowotnych, społecznych i finansowych dla poszczególnych osób, rodzin i całej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem skutków spożywania alkoholu przez dzieci, młodzież oraz kobiety w ciąży.

Cel szczegółowy 1: Zwiększać społeczną świadomość wśród mieszkańców, poprzez promowanie zdrowego stylu życia oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, a także ograniczać i zapobiegać występowaniu ryzykownych skutków nadużywania alkoholu nie tylko przez osoby dorosłe, ale przede wszystkim przez kobiety w ciąży oraz dzieci i młodzież, ze szczególnym uwzględnieniem roli sprzedawców napojów alkoholowych.

Lp.	Planowane działania	Wskaźniki osiągnięcia celu
1.	Promowanie zdrowego stylu życia oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej i rozpowszechnianie wiedzy w zakresie szkód powodowanych przez alkohol oraz w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym m. in.: ➤ finansowanie, wydawanie i dystrybucja wśród różnych grup adresatów materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących profilaktyki i problematyki alkoholowej, gdzie i kiedy szukać pomocy, wykazu instytucji w mieście niosących właściwą pomoc itp...➤ organizowanie, współorganizowanie oraz przystępowanie do ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych kampanii, akcji, festynów, imprez, konferencji, spotkań, konkursów itp...	ilość i forma przeprowadzonych działańilość i forma rozprowadzonych materiałów <u>termin realizacji: cały rok</u>
2.	Kształtowanie właściwej indywidualnej świadomości oraz odpowiedzialności społecznej i prawnej wśród właścicieli punktów sprzedaży alkoholu oraz sprzedawców napojów alkoholowych, poprzez: ➤ prowadzenie działań informacyjno-szkoleniowych➤ ograniczanie dostępności do alkoholu w związku z przestrzeganiem prawa oraz zasad i warunków obrotu napojami alkoholowymi ze szczególnym uwzględnieniem osób nieletnich (na podst. (art. 13: „...powinna być uwidoczniła informacja o szkodliwości spożywania alkoholu”, art. 13¹ „...Zabrania się reklamy i promocji na obszarze kraju napojów alkoholowych...”; art. 15 „Zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych: 1) osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości; 2) osobom do lat 18; 3)	ilość i forma przekazanych materiałówliczba osób, którym przekazano materiałyliczba uczestników szkoleńilość przeprowadzonych szkoleńilość liczba wykonanych kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowychodsetek placówek, w których wykryto nieprawidłowościliczba wykonanych interwencjiodsetek interwencji, w których potwierdzono naruszenie
3.	Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa na drogach (organizowanie odpowiednich kampanii i akcji przy współpracy z Policją i Strażą Miejską oraz pomoc w realizowaniu profilaktycznych zadań prewencyjnych.	liczba uczestnikówilość zorganizowanych działań/akcji/szkoleńilość rozprowadzonych materiałów <u>termin realizacji: cały rok</u>

Cel szczegółowy 2: Stwarzać dzieciom i młodzieży możliwości dokonywania zdrowych wyborów życiowych bez alkoholu i innych używek, w tym m. in. zapewniać alternatywne formy spędzania wolnego czasu oraz umożliwiać zdobywanie umiejętności asertywnego zachowania.

Lp.	Planowane działania	Wskaźniki osiągnięcia celu
1.	Organizowanie/współorganizowanie i finansowanie/dofinansowanie różnych form wspierania działań skierowanych do dzieci i młodzieży (w pierwszej kolejności dla dzieci i młodzieży żyjących w najbliższym otoczeniu osób uzależnionych oraz w rodzinach dotkniętych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym), jako alternatywy spędzania wolnego czasu bez alkoholu i innych używek, w tym m. in.: ➤ konkursów, olimpiad, happeningów, imprez kulturalnych, sportowych, itp.. ➤ programów i warsztatów profilaktycznych ➤ pozalekcyjnych zajęć sportowo-, rekreacyjno- i artystyczno-profilaktycznych ➤ świetlic i pracowni z programem profilaktycznym oraz świetlic z programem socjoterapeutycznym ➤ letnich i zimowych form wypoczynku o charakterze sportowo-profilaktycznym, w postaci półkolonii i ferii w mieście oraz zajęć na "Orlikach" i boiskach przyszkolnych ➤ interaktywnych form teatralnych, seansów filmowych lub warsztatów medialnych ➤ innych form oddziaływań oraz inicjatyw profilaktycznych i wychowawczo-terapeutycznych	liczba uczestników danego działania ilość szkół i innych placówek, w których zorganizowano dane działanie ilość i forma podjętych działań <u>termin realizacji: cały rok</u>

Cel szczegółowy 3: Zapewniać personelowi pracującemu w obszarze uzależnień, możliwości edukacji i podnoszenia kwalifikacji oraz umiejętności specjalistycznych, w tym zdobywania wiedzy merytorycznej i metodycznej, niezbędnej do realizacji zadań.

Lp.	Planowane działania	Wskaźniki osiągnięcia celu
1.	Zapewnianie personelowi pracującemu w obszarze uzależnień edukacji, udziału w szkoleniach, kursach lub konferencjach specjalistycznych w zakresie fachowej, interdyscyplinarnej pracy profilaktycznej i pomocowej z dziećmi i młodzieżą oraz osobami dorosłymi.	liczba uczestników szkolenia/kursu ilość szkoleń/kursów <u>termin realizacji: cały rok</u>
2.	Przeprowadzanie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie obowiązujących przepisów prawa odnośnie sprzedaży alkoholu, w tym konsekwencji prawnych ich nieprzestrzegania (sprzedaży osobom niepełnoletnim)	

Cel szczegółowy 4: Tworzyć i zabezpieczać podstawowe warunki lokalowe, techniczne i materiałowe, jako zaplecze niezbędne do realizacji zadań.

Lp.	Planowane działania	Wskaźniki osiągnięcia celu
1.	Organizowanie i tworzenie warunków do realizacji zajęć pozalekcyjnych i/lub programów sportowo-profilaktycznych dla dzieci i	ilość i rodzaj podjętych działań <u>termin realizacji: cały rok</u>
2.	Doposażenie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego (finansowanie lub dofinansowanie zakupów) w sprzęt, materiały i pomoce, niezbędne do jego prawidłowego funkcjonowania.	

Zadanie II:

Zapewnianie właściwej pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności pomocy i ochrony przed przemocą w rodzinie.

Cel szczegółowy: Zwiększać dostępność i skuteczność działań informacyjno-prawnych, pomocowych, programów terapeutycznych dla członków rodzin, w tym szczególnie dla dzieci i młodzieży

oraz procedur interwencyjno-korekcyjnych wobec osób nadużywających alkoholu.

Lp.	Planowane działania	Wskaźniki osiągnięcia celu
1.	Kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego, którego zadaniem jest bezpłatne udzielanie porad psychologicznych i prawnych, informacji, wsparcia, pierwszej pomocy oraz motywowania i kierowania osób uzależnionych oraz współuzależnionych do określonych placówek pomocowych i leczenia odwykowego.	ilość udzielanych porad liczba uczestników programów/form pomocy ilość programów/form pomocy ilość zatrudnionych fachowców <u>termin realizacji: cały rok</u>
2.	Kontynuowanie pomocy informacyjno-prawnej poprzez udzielanie porad prawnych w punktach zlokalizowanych na terenie miasta, w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w tym m. in. przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.	
3.	Prowadzenie programów psychoterapeutycznych i pomocowych dla członków rodzin i osób współuzależnionych w poradniach na terenie miasta.	
4.	Udzielanie wsparcia Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej m. in. w realizacji i zwiększaniu zadań profilaktycznych i pomocowych dla dzieci i rodzin ze środowisk zagrożonych uzależnieniami (OIK, Klub Integracji Społecznej, Miejski Telefon Zaufania, Zespół Interdyscyplinarny).	
5.	Kontynuowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dotyczącej: motywowania osób uzależnionych do podjęcia walki z tą chorobą i leczenia podjmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu ustawowemu opiniowania wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym przeprowadzania wizji lokalnych i kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych powoływania biegłych sądowych, sporządzających opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (w tym ponoszenia kosztów tych opinii), służące sądowi za podstawę do ewentualnego orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, przez osoby uzależnione przygotowania dokumentacji i ponoszenia kosztów sądowych związanych	ilość wniosków o pomoc w leczeniu uzależnienia/objęcie i leczeniem ilość wydanych postanowień/wizji lokalnych/kontroli ilość wydanych opinii sporządzonych przez biegłych liczba wniosków skierowanych do sądu <u>termin realizacji: cały rok</u>

	z przekazaniem wniosków do sądu o zastosowanie wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku leczenia odwykowego ➤ udziału w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego w sprawach przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskiej Karty”	
6.	Prowadzenie zorganizowanych form pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym, w tym programu profilaktycznego w Klubie Abstynentów „Blok”	■ liczba uczestników różnych form wsparcia ■ ilość i forma szkoleń/kursów ■ liczba uczestników programów/pracowni tematycznych/nowatorskich projektów
7.	Tworzenie oferty pomocowej poprzez kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, zajmującymi się m. in. aktywizacją środowisk lokalnych na rzecz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, poprzez organizowanie konkursów w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym i profilaktyki uzależnień na realizację zadań: ➤ prowadzenie świetlic dla dzieci i młodzieży z programem profilaktycznym w różnych dzielnicach miasta, ➤ udzielanie porad prawnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, ➤ prowadzenie świetlicy z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym oraz niedostosowanej społecznie, ➤ rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci i młodzieży poprzez uczestnictwo w zajęciach rozwijających ich zainteresowania, ➤ nowatorskie i innowacyjne projekty mające na celu przeciwdziałanie patologiom społecznym, ➤ programy na rzecz propagowania trzeźwości przez organizacje abstynenckie oraz organizowanie i rozwijanie różnych form uczestnictwa osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin w życiu społeczności lokalnej (wsparcie środowiska abstynenckiego).	■ ilość placówek prowadzących programy/pracownie tematyczne/nowatorskie projekty ■ ilość programów/pracowni tematycznych/nowatorskich projektów <u>termin realizacji: cały rok</u>

Zadanie III:

Zapewnianie właściwej pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej osobom uzależnionym lub

zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, członkom ich rodzin oraz osobom doznającym z tego powodu przemocy.

Cel szczegółowy: Zapewniać dostępność pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i post-rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, członków ich rodzin, a w szczególności dla osób doznających i stosujących przemoc, w oparciu o najnowsze strategie i metody.

Lp.	Planowane działania	Wskaźniki osiągnięcia celu
1.	Wspieranie działań i współpraca z Poradnią dla Osób Uzależnionych od Alkoholu NS ZOZ Przychodni „Merkury” poprzez: ➤ zapewnienie personelowi możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych i dostępu do najnowszych metod i osiągnięć terapeutycznych, ➤ prowadzenie właściwych programów, warsztatów i treningów psychoterapeutycznych osobom z uzależnieniem krzyżowym, tj. uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych, ➤ bieżące doposażenie poradnianej biblioteki dla terapeutów i pacjentów w nowości wydawnicze i materiały informacyjno-edukacyjne.	▪ liczba uczestników podjętych działań ▪ ilość i forma podjętych działań ▪ liczba uczestników/pacjentów ▪ ilość i rodzaj rozprawdzonych materiałów <u>termin realizacji: cały rok</u>
2.	Wspieranie działań dotyczących usprawniania współpracy pomiędzy Oddziałem Psychiatrycznym Szpitala Specjalistycznego im. Sz. Starkiewicza, a Poradnią dla Osób Uzależnionych od Alkoholu NS ZOZ Przychodni „Merkury”, w celu kontynuacji terapii i pomocy rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.	
3.	Wspieranie środowiska abstynenckiego, w tym działalności Stowarzyszenia Klub Abstynentów „Blok”, w ramach konkursów na dotacje z budżetu miasta na realizację w 2013 r., jako miejsc trzeźwego i zdrowego stylu życia dla uzależnionych i ich rodzin.	
4.	Wspieranie działalności organizacji pozarządowych oraz innych placówek podległych gminie, realizujących programy pomocy psychologicznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem od alkoholu.	
5.	Zaopatrywanie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w literaturę fachową prenumeratę czasopism specjalistycznych, które są cennymi narzędziami zwiększania kompetencji osób zaangażowanych w rozwiązywanie problemów alkoholowych.	

Zadanie IV:

Podnoszenie skuteczności działań instytucji, organizacji pozarządowych, ruchów samopomocowych i osób fizycznych, poprzez współpracę i wspomaganie ich działalności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Cel szczegółowy: Podnosić skuteczność działań instytucji, organizacji pozarządowych, ruchów samopomocowych i osób fizycznych, promujących inicjatywy służące zapobieganiu lub ograniczaniu szkód powodowanych przez alkohol poprzez rozwijanie współpracy, wspieranie i wspomaganie ich działalności

Lp.	Planowane działania	Wskaźniki osiągnięcia celu
1.	Powierzenie realizacji niektórych zadań programu, organizacjom pozarządowym (ogłoszenie konkursu na dotacje z budżetu miasta na realizację zadań własnych gminy w 2013 r. w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym i profilaktyki uzależnień).	■ liczba organizacji/jednostek zaangażowanych oraz forma zaangażowania/wsparcia ■ ilość i forma przekazanych środków ■ ilość, rodzaj i forma współpracy
2.	Wspieranie działań organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego promujących zdrowy styl życia, szczególnie tych, które są ukierunkowane na zapobieganie lub zmniejszanie szkód związanych z alkoholem, jako miejsc trzeźwego i zdrowego stylu życia oraz wsparcia i pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin	<u>termin realizacji: cały rok</u>
3.	Pogłębianie współpracy wszelkich instytucji, stowarzyszeń, klubów, organizacji pozarządowych w ramach wspólnych akcji i działań dotyczących profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym m. in.: ➤ współpraca lub współorganizowanie różnych konferencji, prelekcji, pogadanek i spotkań w celach informacyjno-edukacyjnych, wymiany doświadczeń oraz integracji osób działających w obszarze zapobiegania alkoholizmowi, narkomanii lub innym uzależnieniom oraz związanej z tym przemocą w rodzinie, ➤ współpraca z Komendą Miejską Policji, Strażą Miejską oraz innymi instytucjami w inicjowaniu i prowadzeniu działań sprzyjających ograniczaniu zagrożeń patologiami społecznymi oraz eliminowaniu w związku z tym niekorzystnych czynników wpływających na obniżenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, ➤ współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawach motywowania do leczenia, dozoru kuratorskiego, wnioskowania o objęcie leczeniem odwykowym, ➤ udział w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego w sprawach przemocy domowej i procedury „Niebieskiej Karty”, ➤ współorganizowanie akcji i kampanii informacyjno-edukacyjnych, poradnictwa, prawnego i pomocy psychologicznej i terapeutycznej, m. in. poprzez kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych osób stosujących zachowania przemocowe,	

	➤ przekazywanie i wymiana materiałów informacyjno-edukacyjnych, ➤ współpraca z różnymi stowarzyszeniami, klubami oraz z lokalną społecznością i aktywne włączanie ich w realizację przedsięwzięć profilaktycznych	

IX. System monitoringu i ewaluacji Programu

- 1) Koordynację, monitorowanie oraz ewaluację realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013 prowadzi Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej.
- 2) Monitoring i ewaluacja realizacji zadań Programu prowadzony będzie poprzez badanie określonych wskaźników osiągnięcia celów, których wyniki zawarte będą w:
 - sprawozdaniach wewnętrznych
 - sprawozdaniach zewnętrznych Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego oraz Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie.

X. Zasady finansowania Programu

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013 finansowana będzie w oparciu o środki własne Gminy, uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, na podstawie przepisów *Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz. U. Z 2007 r. Nr 70, poz. 473 - tekst jednolity, z późn. zm.), a także w oparciu o środki własne innych instytucji, organizacji i stowarzyszeń współpracujących przy realizacji programu.

Koszty realizacji zadań Programu ujęto w planach budżetowych na 2013 rok, **Dział: 851 - Ochrona zdrowia, Rozdział: 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi.**

Dysponentem w/w środków, głównym koordynatorem oraz współrealizatorem Programu jest Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej.

XI. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest ciałem inicjującym, opiniującym i nadzorującym wykonanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

1). Do zadań Gminnej Komisji należy:

- a) prowadzenie z osobami uzależnionymi od alkoholu rozmów motywacyjnych w celu podjęcia leczenia odwykowego.
- b) podejmowanie czynności zmierzających do ustalenia uzależnienia od alkoholu, w tym:
 - kierowanie osób z problemem alkoholowym na badania przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazanie rodzaju zakładu leczniczego.
 - kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie lecznictwa odwykowego.
- c) opiniowanie wniosków dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeprowadzanie wizji lokalnej i ocena usytuowania punktu sprzedaży pod kątem zgodności z uchwałą Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej.
- d) podejmowanie działań związanych z przemocą w rodzinie oraz udział w posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego związanych z procedurą "Niebieskiej Karty".
- e) przeprowadzanie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod względem zgodności ich działalności z przepisami obowiązującego prawa.
- f) inicjowanie działań w zakresie określonym w art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym:
 - zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin,

- udzielania rodzinom, w których istnieją problemy alkoholowe lub narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
 - prowadzenia profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
 - wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- g) aktywny udział w przygotowaniu projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.
- h) monitorowanie realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

2) Zasady wynagradzania członków GKRPA:

- ustala się zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: za udział w posiedzeniu ustala się wynagrodzenie w wysokości 160,00 zł. brutto, wypłacane co miesiąc na podstawie listy obecności zatwierdzonej przez przewodniczącego komisji.

3) Pokrywanie wydatków GKRPA związanych z:

- wydawaniem opinii biegłych sądowych, orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu
- opłatami sądowymi i zakupem znaków sądowych w przypadkach kierowania spraw do sądu